۱۰٤

د بودجې او محاسبې

اصولنامه

په افغانستان کښې

د طبع شمېر (۱۰۰۰ جلده)

د چاپ نېټه د ۱۳۳۹ د حوت مياشت

بسم الله الرحمن الرحیم

دبودجی او محاسبی اصولنامه

لمړی فصل:

تعریف او عمومی احکام:

۱- داقانون د۱۳۳۸ کال دبودجی او محاسبی دقانون په نامه باله کیږی دبودجی او محاسبی طرز اود دولت دټولی دارائی اداره دی قانون دشرایطو تابع ده.

۲- ددولت دارائی په لاندی ډول ده:-

الف:- هرډول مالیات او محصولات چه ددولت له خوا داساسی اصولنامی له (۹۷) مادی سره سم طرح او ترتحیصل لاندی راځی.

ب:- نقود او صکوك او ددولت دسهم اسناد.

ج:- ددولت هر ډول (منقول او غیرمنقول) مالونه - حاصلات او حق الایجار- کرایه او دهغو دپلورنی مبلغونه.

۳- ددولت حساب او دارائی، دزمان په اعتبار اداره او سنجش کیږی

اصولنامه بودجه و محاسبه

فصل اول:

تعریف و احکام عمومیه:

۱- این قانون بنام قانون بودجه و محاسبه سال (۱۳۳۸) تسمیه می شود، طرز بودجه و محاسبه، واداره کافهٔ دارائی دولت، تابع شرایط این قانون است.

۲- دارائی دولت قرارآتی است:-

الف: هرنوع مالیات و محصولاتیکه ازطرف دولت طبق ماده (۹۷) اصولنامه اساسی، طرح و تحت تحصیل آید.

ب: نقود و صکوک، واسناد سهم دولت.

ج: هرنوع اموال (منقول و غیر منقول دولت) حاصلات وحق الایجار، کرایه ومبالغ فروش آنها.

۳- حساب ودارائی دولت، به اعتبار زمان اداره و سنجش میشود.

داداري زمان هغه موده ده چه په هغی کښی دبودجی دداخلو او خارجو عائداتو او صرفیاتو قول معاملات او په انتقالاتو او اماناتو پوري مربوط معاملات د مالی کال له شروع څخه ترختم پوری دمحاسبینو له خوا اجراء او ایفا کیږی .

مالی کال عبارت له ۱۲ میاشتنی دوري څخه دی چه شروع ئی دمیزان اول او ختم ئی دراتلونکی تقویمی کال دسنبلی اخردی .

دمالی کال دتشخیص د پاره د هغه کال سنه چه په هغه کښی بودجه ختمیږی استعمالیږی .

٤ - د (بودجی) اصطلاح عبارت ددولت دعوائد واو مصارفو له سند څخه دی چه ددي قانون له (١٤) مادی سره سم ترتیب او کابینې ته وړاندی کیږی .

٥ : - د دولت مصارف یو دین دی ددولت په ذمه چه په بودجه کښی ددولت په نامه مصرف یادهغه په مقابل کښی یو خدمت اجراء او نظر ومخصوص قانون ته ددي ډول خدمت ایفا او دهغه خصوصیات تعهد شوی وی .

٦ - دور کړي امریو واك لرونکی شخص دی چه ددولت دمصارفو او خدمتو دقطعی یا موقتی ور کړی په باره کښي تحریری امر او اجازه ور کوی .

٧ - ددولت دائري عبارت له وزارت زمان اداره مد تی است که در آن کلیه معاملات عایدات وصرفیات داخل وخارج بودجه ومعاملات مربوط به انتقالات واماناتت ،ازآغاز الی ختم سنه مالی ، ازطرف محاسبین اجرا وایفا می شود. سنه مالی عبارت از دوره دوازده ماههٔ است که آغاز آن اول میزان ، وختم آن اخیر برج سنبلهٔ سال تقویمی متعاقب آن میباشد ، - برای تشخیص سال مالی ، سنهٔ سالیکه در آن بودجه ختم می شود ، استعمال میگردد .

٤- اصطلاح (بودجه) عبارت ازسندعواید ومصارف دولت است که طبق ماده (١٤) این قانون ترتیب ، وبه کابینه تقدیم می شود .

٥ - مصارف دولت دینی است ، بذمه دولت که بداخل بودجه ، بنام دولت مصرف ، یاخدمتی در مقابل آن اجراء ونظر به قانون مخصوص ، ایفای همچو خدمت و خصوصیات آن ، تعهد شده باشد .

٦- آمراعطا ، شخص صلاحیت داریست که راجع بتادیه قطعی ،یامؤقتی مصارف وخدمات دولت ، امر واجازه تحریری میدهد .

٧ - دوایر دولت ، عبارت ازوزارت

خانو ـ مستقلو ریاستو او د دولت له هغوموسسو څخه دی چه د کوم وزارت جزنه وی .

۸ - د دولت ټول ملکونه او غیر منقول مالونه چه داملا کود اداري له خواقیداوتسجیل شوی ، دمالیی‌دوزارت په ذریعه اداره کیږی او که ایجاب کړی چه ددولت له غیر منقول مالونو څخه‌یوه برخه بلی‌دولتی‌اداري‌ته تسلیم شی نو هغه وخت له دغو مالونو څخه ترهغی‌زمانی چه ددغی‌اداري تراستفادی لاندی وی ـ کرایه نه اخیستله کیږی.

۹ ـهرمحاسب‌دخپلی‌زمانی‌دمربوطه حساب مسئول دی مگر هغه محاسبین چه نور کسان‌دوی ته په حساب ورکولو مکلف شویوی‌او دهغوپه حساب‌ئی‌نظر نه وی اچولی او د هغه‌حساب نواقص ئی چه له خپلی تیری دوری څخه‌ئی په لاس راوړی وی ښکاره کړی نه وی ، بر سیره داصلی محاسب والی په مسئولیت ، د دی نو اقصو مسئول هم بلل کیږی.

هرمحاسب دخپلی اداری په زمان کښی مکلف دی‌چه داشخاصودذمت د حساب مبلغ سره له‌هغووارداتوچه تحصیل‌ئی‌ده ته‌ور محول شوی دی تعقیب او تحصیل کړی . او هم مجبور دی چه د تسلیم خانه‌ها ،وریاسات‌مستقله‌و آن موسسات دولت میبا شد که جزء کدام وزارت نبا شد

۸ ـ کلیه‌املاك و اموال غیرمنقول دولت ، که از طرف‌ادارهٔ املاك‌قید وتسجیل گردیده، توسط وزارت مالیه اداره می شود . اگر ایجاب نماید ، که قسمتی از اموال غیر منقول دولت ، از یك اداره به اداره دیگر دولتی تسلیم شود ، آنوقت‌ازاموال‌متذکره تازمانیکه مورد استفادهٔ اداره موصوفه قرار گرفته باشد ، کرایه گرفته نمی شود .

۹ ـ هر محاسب ، ازحساب مربوطهٔ زمان خود مسئول است، ولی محاسبینی که‌دیگراشخاص‌نزدایشان، بدادن‌حساب مکلف گردیده وبحساب‌شان‌نظراندازی ننموده ونواقص آن‌حساب‌را که‌از دورهٔ سلف‌خودبدست‌آورده‌ظاهرنکرده‌باشند، علاوه برمسئول بودن محاسب اصلی ، مسئول‌این نواقص‌نیز شناخته‌می‌شوند.

هرمحاسب درزمان ادارهٔ خود ، مکلف است مبلغ حساب ذمت اشخاص را ، با وارداتیکه تحصیل آن ، به‌وی محول گردیده، تعقیب‌وتحصیل نماید، وهم‌مجبور است‌بهنگام‌دورهٔ‌تسلیم ، به خلف‌خویش

د د وري په و خت کښې خپل خلف ته ټول مفرد ات او بقا یا ، سره د هغودنه تحصیل له ا سبا به هم وروښئی .

هغه مبلغو نه چه دمحاسب دسا زش کاری دتقصیر په اثردهغو تحصیل دنه تعقیب په واسطه ممتنع شکل موند لی وی ، دقانونی محکمو دحکم دا صدار له مخی دهغو جبران له دغومحاسبینو شخه صورت نیسی.

محاسبین دنقود و او اجنساسو په صرف او قبض اودخپلو وظایفو په ټولو کلی او جزوی معاملاتو کښې مسئول دی او مکلف دی چه خپل حسابونه ددی قانون له ذکر شویو اساساتو او هغو لائحو او مقرراتو سره سم چه دمالی دوزارت له خوا ترتیب او د و ز یرا نوله عالی مجلس شخه منظور شوی وی تکمیل او تصفیه کړی .

نقد ی او جنسی تحو یلداران ، باید خپل محا سبا ت مر بو ط محا سب ته ور کړی او هم خپل برائت له هغه حاصل کړ ی .

۱۰ - ددولت ټول عوائد او مصارف د خز ینی له مجر ا ء شخه تحصیل ا و مصرفیږی دوائر ، خصوصی عوائدنشی لرلی ددولت ټول عوائدسره دمنقول او غیرمنقول مالو نوله قیمت دخزینی په حساب انتقال ور کاوه کیږی او پخو اله هغه شخه په هیڅ مدرك او په هیڅ صورت ددوائرو له خوا مصرفید ای نشی .

تما م مفردات بقایا را ، با اسبا ب عد م تحصیل آن نیز ارائه دهد ، مبالغیکه در اثر تقصیر سازش کارانهٔ محاسب ، تحصیل آن ، از روی عدم تعقیب ، شکل ممتنع را بخود گرفته ، با ساس اصدا ر حکم محا کم قانونی ، جبران آن ، ازمحاسبین مذکور صورت میگیرد .

محاسبین در صرف و قبض نقوداجناس و تمام معاملات کلی وجزوی وظایف خویش ، مسؤل بوده و مکلف اند ، حسابات خودرا بروفق اساسات متذکرهٔ این قانون ولوایح و مقرراتیکه از طرف وزار ت مالیه ترتیب ، و از مجلس عالی و زراء منظور گردیده باشد ، تکمیل و تصفیه بدارند تحویلداران نقدی و جنسی ، بایست محاسبات خودرا به محاسب مربوطه خویش داده ، وهم برائت خو را از وی حاصل نمایند .

۱۰- تمام عواید و مصارف دولت ، از مجر ای خزینه تحصیل و مصرف می شود دوایر عواید خصوصی داشته نمیتوا نند کلیه عواید ، بشمول قیمت فروش اموال منقول و غیر منقول دولت ، بحساب خزینه انتقال داده شده و قبل ازان ، به هیچ مدرك وهیچ صورت ، ازطرف دوایر مصرف شده نمیتوا ند .

دو هم فصل
په بو دجه پو ر ی متعلق احکام

۱۱- بود جه‌یوسند دی چه ددولت مالی احتیاجات‌په معمول ډول تریو کال مودی پوری تا کی‌اوددی کار په انجا م دتخمینی مصار فو ا و پیش بینی شو یو عوایدو ترمنځ‌موازنه تعیین لوتثبیتیږی.

۱۲- ددی قانون‌له موادوسره سم ، دمالیی‌وزیر ددولت د کلنی بو دجی په ترتیب ا و تقد یم چه‌دد و لت تو ل پرو گرامو نه او فعالیتو نه پکښې وی مکلف‌د ی . د مالیی وز یر ، ضر ور ی ضمیمی‌یادبودجی کسرپه‌داسی‌حال کښې چه پوره مو ا فقت ور باند ی ولر ی ، کابینې ته وړاند ی کو ی .

دمالی وزارت‌ددولت ددائرو- تصدیو اوموسسو دپیشنهادشوو مصارفودتخمیناتو دزیاتولو یالبزولوصلاحیت‌لری.

۱۳- ددولت د هری یوې د ا ئر ی آمرین ، دخپلودائرو در اتلونکی مالی کال‌دمصار فو تخمین‌په‌تاریخ‌او هغه‌شکل چه‌دمالیی‌دوزارت له‌خواطرح او کابینی هغه تصویب کړی وی وړاند ی کو ی.

۱٤- دمالی وزیردهرمالی کال‌بودجه په هغه شکل او تاریخ چه د کا بینی له خواتصویب شوی . کابینی ته و ړ اند ی

فصل دوم
احکام متعلق به بو د جه

۱۱-بودجهٔ‌سندی است که احتیاجات مالی دولت‌را برای‌مدت‌معمولاً یکسال تعیین‌میکند، و به‌انجام این کار ، موازنه بین مصارف تخمینی وعواید پیشبینی‌شده تعیین و تثبیت‌میشود .

۱۲-طبق‌مواد این قانون وزیرمالیه در ترتیب وتقدیم‌بودجهٔ سالانه دولت که حاوی تمام پروگرامها و فعالیت‌های دولت باشد ، مکلف است .

وزیرمالیه‌ضمایم‌ضروریه‌یا کسر بودجه رادر حالیکه به آن موافقت تام داشته باشد ، بکابینه تقدیم می‌نماید .

و زارت مالیه، صلاحیت تز ئید یا تفیص تخمینات‌مصارف‌پیشنهادشدهٔ‌دوایر تصدیها وموسسات دولت را دا ر د .

۱۳ - آمرین هریك‌از دو ا یر دولت تخمین‌مصارف‌سال مالی آیندهٔ‌دوایر خود را،بتاریخ وشکلی که از طرف‌وزارت مالیه ، طرح و کابینه آنرا ، تصو یب نموده باشد تقدیم می نمایند .

۱٤ - وزیرمالیه ، بود جهٔ هرسا ل مالی‌را ، بتاریخ وشکلی که از طرف کابینه‌تصویب‌شده بکابینه‌تقدیم‌می نماید

کوی-دابودجه‌ئه‌دالاندی‌اجزاولری :-

الف:-بودجوی پیام‌دې‌چه‌په‌راتلونکی مالی کال‌ددولت د سیاست په خصوص کښی مهم سفارشات لری - مهمو خصوصیاتواو بودجوی هدفونه شرح ورکړی .

ب:- دبودجی‌لنډ پز(عمومی‌موازنه) چه‌دبودجی مجموعی ارقام و ښئی او د پیش بینی شویومصارفواوعائداتومناسبت ښکاره کړی - اود ارپوربه د مصارفو اوعوائدو دتحول‌اوهغوتعدیلاتوپه باره کښی ضروری معلومات‌ولری‌چه دمالی پلان‌له مخی اهمیت لری .

ج : احصایوی معلومات دتیرواوجاری مالی کالو دعوائدواومصارفوپه‌خصوص کښی اودهغوعوائدواو مصارفو تخمین چه د رانکی مالی کال د پاره پیش بینی کیږی .

د :- تشریحات د پنگو اچولو داصلاح اوددولت دانکشافی‌پروژو په باره کښی او دهغو ارتباط له پیش بینی شویومصارفو سره.

ه :- لازمه معلومات ددولت دتولو موجوده او پیشنهاد شویو د اخلی او خارجی پورونو په باره کښی .

و:- د قوانینو اواصولنامو پروژه

- این‌بودجه ، شامل اجزای ذیل خواهد بود :-

الف : پیام بودجوی که مشتمل بر سفارشات‌مهمه ، راجع به سیاست دولت در سال مالی آینده بوده ، خصوصیات مهم وهدفهای بودجوی را شرح بدهد .

ب :خلاصه‌بودجه (موازنه‌عمومی) که ارقام مجموعی بودجه را، نشان داده مناسبت مصارف ، وعایدات‌پیش‌بینی‌شده را ، آشکار نماید . این را پورشامل معلومات ضروریه،درباره‌تحول مصارف وعواید ، وتعدیلاتیکه باساس پلان‌مالی دارای اهمیت است، خواهد بود .

ج : معلومات احصائیه وی ، راجع به عواید ومصارف ، در سالهای مالی گذشته‌وجاری‌وتخمین عوایدومصارفی که‌برای سال مالی آینده ، پیش بینی می‌شود .

د : تشریحات دربارهٔ اصلاح سرمایه گذاری ها ، وپروژه های انکشافی دولت ، و ارتباط آن‌با ، مصارف پیشبینی شده .

ه : معلومات‌لازمه ، راجع به کلیه قروض داخلی‌و خارجی موجوده ، و پیشنهاد شدهٔ دولت .

و :پروژهٔ قوانین ، واصولنامه ها

اودهغو عائداتو دمجوزه مدار کولوایح چه دبودجی دتطبیق اودمصارفو دتامین لپاره پیش بینی شوی دی .

ز :- د دولت د تصدیو او دهغو موسساتو دمالی اوضاع راپور چه دولت پکښی برخه لری .

ح :- د اسی نور معلومات او اطلاعات چه دمالیی د وزیر په نظریه ددولت دمالی وضع دتوضیح او تشریح دپاره ضروری وی

۱۵ - هغه بودجه چه د کابینی له خوا تصویبیږی باید داسد له (۱۵) نیټی څخه پخواملی شوری ته وړاندی شی .

۱۶ دملی شوری دمجلس له خواله لازم غوراوژوري کتنې او تصویب څخه وروسته، ددولت بودجه د اسد له (۳۰) نیټی څخه پخوا دحضور دصحې له جهته دهمایونی اعلیحضرت حضور ته وړاندی کیږی .

۱۷ - دبودجی له قانونی کیدو څخه پنځلس ورځی وروسته به ، یعنی دسنبلی په (۱۵) نیټه به ددولت هره یوه دائره دمنظور شویو مصارفو د بودجی دتخصیصاتو دسهمیی دپه لاس راوړو او ثبت په غرض ، رسمی پیشهنا د دمالیی وزارت ته وړاندی کړی .

دمشرحو تشریحاتو جدولونه او ولوایح مدارک مجوزه عایداتیکه جهت تطبیق بودجه ، وتأمین مصارف پیش بینی شده است .

ز : راپور اوضاع مالی تصدیهای دولت ، و مؤسساتیکه دولت در آنها سهیم است .

ح : چنان معلومات ، واطلاعات دیگر که به نظریه وزیر مالیه برای توضیح وتشریح وضع مالی دولت ، ضروری باشد .

۱۵- بودجه ایکه از طرف کابینه تصویب می شود ، باید قبل از تاریخ (۱۵) اسد بشورا یملی تقدیم گردد .

۱۶ - بعد از غورو تدقیق لازمه، وتصویب از طرف مجلس شورای ملی، بودجهٔ دولت ، قبل ازتاریخ ۳۰ - اسد بحضور اعلیحضرت همایونی،جهت صحه حضور ، تقدیم می شود .

۱۷ - پانزده روز بعدازقانونی شدن بودجه، یعنی تاریخ (۱۵)سنبله ، هر یك از دوایردولت ،بمنظور دریافت وثبت سهمیه تخصیصات بودجهٔ مصارف منظور شده ، پیشنهاد رسمی وزارت مالیه تقدیم خواهد کرد .، جدول تشریحات مشرح و لوایح موجبه ، ضمیمهٔ چنین پیشنهاد خواهدبود . تحت چنان مقرراتیکه

موجبه‌لوایح‌به‌له دی ډول پیشنهاد سره ضمیمه‌وی‌ترداسی‌مقرراتو لاندی چه دمالیی‌وزیر ئی د کابینی له منظوری شخه وروسته‌صادر کړی دد ولت‌ددائرو مصارف به په دری میاشتنی‌اساس یا به دانکشافی مرتبې‌او‌منظورشوی پروژی او پروگرام په اساس توزیع شی .

تبصره : ـ

که دا ذکر شوی نیټی د تعطیل په ورځو مصادفی وی یوه ورځ پخوائی دې ونیو له شی

۱۸ - دمالیی دوزیر له خواد دائرو درسمی درخواست له منظوری شخه وروسته‌دمالی کال‌دلمړیو درې میاشتینو یا دهغه موعد چه اساس قبول شوی تخصیصا تودحوالی مبلغونه د دولت ددائرو په لاس کښی اچوی او د مالی کال‌دمابعد ودورودتخصیصاتو مبلغونه به دهغو په تاکلیو وختو کښی‌ددائرو په لاس کښی واچول شی .

۱۹ - د مالی کال په پای کښی ددولت ددائرو وپاتی تخصیصات د انتقال یامصرف تعهد نشی کېدای .

۲۰ - دمالیی‌وزیر صلاحیت لری چه‌ددولت ددائرو ودمنظور شوی بودجی له شاملو میلغونو شخه د احتیاطی وزیرمالیه، بعد از منظوری کابینه، صادر نماید ، مصارف دوایر دولت ، باساس سه ماهه ،یا باساس پروژه ، و پروگرام مرتبه ، و منظور شده انکشافی ، توضیع خواهد شد . مرام توزیع تخصیصات ، تقدیم پروگرام کارومصارف سال مالی ، بواحدهای معین‌وجلوگیری از وقوع کسرمی‌باشد.

تبصره

اگرتاریخ های‌متذکره ، به‌ایام‌تعطیل مصادف باشد ، یکروز قبل آن ، گرفته شود .

۱۸ - بعداز منظوری ، درخواست رسمی دوایر ، از طرف وزیر مالیه، مبالغ حوالهٔ تخصیصات سه ماه اول سال مالی ، یاموعدیکه اساس قبول شده ، بدون معطلی، بدست رس‌دوایر دولت گذاشته شده ومبالغ‌تخصیصات دوره های ما بعدسال مالی ، در اوقات معین آن ، بدسترس دوایر ، گذارده خواهد شد .

۱۹ - در ختم سال مالی ، مبالغ باقی ماندهٔ تخصیصات دوایر دولت ، تعهد انتقال یا مصرف شده نمیتواند .

۲۰ -وزیر مالیه صلاحیت دارد ازمبالغ شامل بودجهٔ منظور شدهٔ دوایردولت بمنظور مصارف‌غیرمترقبه ، واحتیاطی

غیرمترقبه مصرفونو پهغرض د کابینی پهتصویب وجوهی تشکیل کړی اوهم کولای شی چه له هغو وجو هو شخه چه نظر دی لاندی دو واجر اآتو ته تشکیل شی ، دصرفی حساب تاسس کړی

۱ ـ هغه تغییر ات او تعدیلات چه دعادی بودجی په ځینو اقلامو کښی یا انکشافی پروگرامو کښی پیش شی او په معینومدار کو د مصرف لز و مو نه لری.

۲ ـ هغه اصلاحات چه دادارې او مالی چارو لهنقطه نظره منځ ته راغلی اودمصارفو د تقلیل سبب شوی دی .

تبصره: ـ

داحتیاطاوغیر مترقبه وجوه اودصرفی د حساب شامل مبالغ د کابینی پهمنظوری مصرف کیدای شی .

۲۱ـ ددولتدموازنی هرهشاملهدائره دتخصیصاتو دحوالی دا طلاعیی په ذریعه چهدمالیی دوزیر (یاهغه مامور چهوئی تاکی)په امضارسیدلی وی لهمنظورشویو مبلغو شخه او دمصرف لهصلاحیت او دهغه لهتعهدشخه ، دمالی کال په لمړی ورځاود تخصیصاتو د منظورشوی موعد پهلمړی ورځ خبرپیزی ددولت دائری پخواله و صو لـه او تـخصصیا تو د حوا لی په ا طلاعیه کښی له داخلو مبلغو نوشخه اضافـه چهدتخصیصاتو زیع دجدولونو په تعقیب اوپههغه کښی دداخلوواحدوسره بتصویب کابینه و جو هی تشکیل نماید، و هم میتو ا ند از و جو هیکه نظر به اجرا آت دوگانهٔ آتیالذ کر تشکیل شود، حساب صرفه ، تاسیس کند:ـ

۱: تغییرات وتعد یلا تیکه در بعضی اقلا م بود جهٔ عا د ی ، یا پرو گرامهای ا نکشا فی ، ر خ دا د ه و به مدا ر ک معین ، لزوم مصرف ندا شته باشد .

۲ : اصلا حا تیکهازنقطهٔ نظرامور ادا ر ی ، ومالی بمیا ن آمده و سبب تقلیلمصارف ، شده باشد.

تبصره:

وجوه غیر مترقبهواحتیاط ومبالغشامل حساب صرفه بمنظوری کابینه مصرف شدهمیتواند.

۲۱ـهریك از دوایر شامل موازنهٔ دولت،توسط اطلاعیهٔ حوالهتخصیصات که بامضایوزیرمالیه،(یامامووری را که تعیین می نماید) رسیده باشد،از مبالغ منظورشده، واز صلاحیت مصرفوتعهد آن،بروز اولسال مالی،وروزاولموعد منظور شدهٔتخصیصات، آگاهی می یابد. دوایر دولت،قبل از وصول واضافهٔ از مبالغ مندرجهٔ اطلاعیهٔحوالهتخصیصات که بهتعقیب جداول توزیع تخصیصات، ومطابق واحد های مندرجهٔ آن صادر

سم صادریبزی، کوم مبلغ تعهد یامصرف کولای نشی -دتخصیصاتو د حوالی له اطلاعیی شخه د هغومبلغونو د کنترول په منظور چه ددولت ددائرو په لاس کښی اچول کیبزی، کار ا خیست کیبزی او د بودجی له ا صل منظوری شخه داضا فه خرخی مخه نیسی .

۲۲- دمالیی وزارت به دوزیرانودعالی مجلس دتصویب په شرط ،یوی اداری ته دبلی اداری دبودجی دانتقال او دبودجوی اقلامو د تعدیل په نسبت مقررا ت طرح کړی .

۲۳-دفصولو دابوابو او دبود جوی موادو تثبیت دمالیی دوزیرپه واك کښی دی.ددولت دائری مکلفی دی چه دبودجی له تصنیف سره سم چه دمالیی دوزارت له خوا طرح کیبزی خپل بودجوی تخمینات ترتیب کړی ،

۲٤- دهغو خدمتو دپاره چه په بودجه کښی دو ائر تخصیصیه ونه لری اودمالی کال په موده کښی دغه خدمتونه پیش شی دمالیی وزارت له احتیاطی اوغیرمحلوظ تخصیصاتو شخه چه دهغو د بودجی جزء دی او ددې پول مصارفو دپاره پیش بینی شوی دی په مقرره ترتیب همغه وزارت ته تخصیص ورکاوه کیبزی -

۲۵-هغه عوائداوحاصلات چه په یومالی کال کښی تثبیتیبزی دهمغه کال بودجوی

می شود ،مبلغی، تعهد یا مصرف کرده نمیتواند ، اطلاعیهٔ حواله تخصیصات ، بمنظور کنترول مبا لغی که بد سترس دوایر دولت گذاشته می شود ،بکار برده شده ومانع اضافه خرچی، ازاصل منظوری بودجه می شود.

۲۲-مشروط به تصویب مجلس عالی وزرأ،وزارت مالیه،مقرراتی نسبت به انتقال بودجهٔ یک اداره به ادارهٔ دیگر و تعد یلا ت اقلام بود جوی، ط-رح خواهد نمود.

۲۳-تثبیت ابو ا ب فصول ، ومواد بودجوی ، ازصلاحیت وزیر مالیه است ، دوایر دولت مکلف اند،طبق تصنیف بودجه که از طرف وزارت مالیه طرح می شود، تخمینات بو د جو ی خود را ترتیب نمایند .

۲٤-برای خد ما تیکه در بو د جه ، دوایر تخصیصیه نداشته، و درظرف سال مالی،خدمات مذ کور،پیش شود ،وزارت مالیه ازتخصیصات احتیاطی،وغیرملحوظ که جزو بودجهٔ آن بوده ، وبرای چنین مصارف پیش بینی شده،به ترتیب مقرره، بهمان وزارت تخصیص داده میتواند.

۲۵-عواید وحاصلا تیکه در اثنای یک سنهٔ مالی، تثبیت می شود،عواید

عوائد جوړوی - دهغو وار داتو بقا یا چه دمالی کال په پای کښې پاتې کیږی دراتلونکی کال له بودجې سره سم کېږی هغه تخصیصات چه دیو کال په بودجه کښې ور کول کېږی خاص دهغو خدمتو دچارو په مقابل کښې دی چه په همغه کال کښې سرته رسېږی مگر دهغو خدمتو نو تعهد شوی تخصیصات چه په خپل تا کلی کال کښې اجراء نشي - وروسته دهغه کال له تیریدو نه داجراء وړ نه دی .

۲۶- ټول عوائد او حاصلات په بودجه کښې دغیر خالص عوائدو په صورت قید ېږی دهغو د تحصیل او اداري مصرف دهغو دمربوطی بودجې له تخصیصاتو څخه صرفېږی

۲۷- که چیرې قانونی صلاحیت لاندې یوه وظیفه یا فعالیت له یوې اداری څخه بلې اداری ته تبدیل اووتا کل شی - نو دهمغې وظیفې یا فعالیت د مصارفو په لاس کښې موجود ه اولازمی تخصیصیه هغې اداري ته چه تعلق ورته نیسی انتقال ور کاوه کیږی.

۲۸- د دولت ددوائر و آمرین نشی کولای چه د خپلې بودجې له داخلو تخصیصاتو څخه زیات مصرف اجراء یا تعهد و کړی. همداړول نشی کولای چه دځینو خصوصیه عوایدو دتامین له لاری دخپلې بودجې دمصارفو حجم لوړ بوزی، بودجوی همان سنه را ،تشکیل میدهد بقایای وارداتیکه در اخیر سال مالی می‌ماند، به بودجهٔ سال آینده، ضم میشود. تخصیصاتیکه در بودجهٔ یک سنه داده می‌شود، خاص درمقابل امور وخدماتی میباشد که درظرف همان سنه ایفا میگردد ولی تخصیصات تعهد نشدهٔ خدماتیکه درظرف سال معینهٔ آن اجرا نشود، بعد از انقضای همان سال، قابل اجرا نمی باشد.

۲۶- تمام عوایدو حاصلات، در بودجه، بصورت عاید غیر خالص قید می‌شود، مصرف تحصیل، واداره آنها از تخصیصات بودجهٔ مربوطهٔ آن، صرف میگردد.

۲۷- هرگاه تحت صلاحیت قانونی، یک وظیفه یافعالیت از یک اداره به اداره دیگر تبدیل، وتعیین گردد، میزان تخصیصیهٔ دست داشته ولازمی مصارف همان وظیفه، یافعالیت به اداره ایکه تعلق میگیرد ،انتقال داده می‌شود.

۲۸- آمرین دوایر دولت، مجاز نیستند، علاوه از تخصیصات محتویهٔ بودجهٔ خویش، اجرای مصرف، یا تعهد نمایند همچنان نمیتوانند از راه تأمین بعضی عواید خصوصیه حجم مصارف بودجهٔ خود را، بلند ببرند.

۲۹- دملی دفاع د وزارت اودهوائی قوی او دحربیه اعمالاتو دبو دجی داخل تخصیصات په عمومی سفر بری یا دحرب داعلان په وخت کښی بی دباب-فصل او موادو په نظر کښی نیولودو احدی تخصیصیی شکل اختیار وی.

۳۰ - دمستوري بود جی په متعلق د اعطأ او ورکړی اوامر دیوې ځانګړی لائحی په استناد چه دمسئول وزیرا و یاد مالیی دوزیر له خوادصد راعظم په موافقه ترتیب شوی دی تنظیمیږی.

۲۹- تخصیضات داخل بودجهٔ وزارت دفاع ملی، وقوای هوائی، واعمالات حربیه، درسفر بری عمومی، یاحین اعلان حرب، بدون درنظر گرفتن باب، فصل و مواد، شکل تخصیصیهٔ و احد را اختیار می نماید.

۳۰-اوامر اعطاو تادیهٔ متعلق به بودجه های مستوره، باستناد یك لایحه جداگانه که ازطرف وزیرمسؤل و وزیر مالیه بموافقه صدر اعظم ترتیب شده باشد تنظیم میگردد.

دریم فصل :

په محاسباتو متعلق احکام :

۳۱- ددولت محاسبه دمالی اجراآتو نتیجه ایضاح او مالی کافی او ضروری اطلاعات ددولت دپروگرامود تنظیم اود بودجی داجراء اودعائداتو او مصارفاتو او املاکو اودنورودارائیود مرتر کتنرول د دپاره چه ضرورت ورته وی تهیه کوی.

۳۲ - ددولت په هره اداره کښی به د محاسبی یوه څانګه داداری مدیریت په دننه تشکیل کښی اوداداری دمقام تراثر لاندی وجودولری چه دمالیی وزارت به دهغو دمسئولیتونه وظائف او صلاحیت و.تاکی او دوزیرانو عالی مجلس به هغه منظوره کړی

فصل سوم:-

احکام متعلق به محاسبات

۳۱ -محاسبهٔ دولت، نتایج اجرآت مالی را ایضاح و اطلاعات کافی و ضروری مالی را برای تنظیم پروگرام های دولت و اجرای بودجه و کنترول موثرعایدات ومصارفات، واملاك ودارائی های دیگر که طرف ضرورت میباشد تهیه می نماید

۳۲-درهر ادارهٔ دولت، یك شعبه محاسبه در داخل تشکیلات مدیریت اداری وتحت اثر مقام اداره وجود خواهد داشت که وزارت مالیه، وظایف مسئولیتها وصلاحیت آنرا، تعیین ومجلس عالی وزرا، آنرا منظور می نماید.

۳۳- په بودجه پوری متعلق دیو مصرف ور کړه چه دمحا سیبنوله خوا تر اجراء لاندی نیو ل کېږی باید دور کړي په امرمستند وی اود محا سبینو تد قیقات په عمومی ډول لاندی اجزاءو لری:-

الف :مصرف دور کړي د آمر د صلاحیت ترحدودو پوری وی .

ب: مصرف دبودجی په فصل او موادو او تخصیصاتو مطابقت ولری.

ج:- اوراق او اسنادئی مکمل وی.

د :- مصرف په قوانینو او نظا ماتو او مقرراتو موافقت ولری.

ه :- د استحقاق دخاوندانو هویت د اسناد وله مخی ثابت وی.

۳٤- دمالیی وزیر به له اجراء نه پخوا دمحاسبی سیستم او کنترول ددولت دائرو تـه طرح او تثبیت او معرفی کړی او دهغو ددائرو آمر به هغه تر اجراء لاندی ونیسی. او دمحا سبی دسیستم دتا سیس اود راپورد ترتیب او ددولت ددائرو دحسابی چارو د اصلاحاتو په منظور ځانګړی تعلیماتنامی ترتیبوی اود وزیرا نود عا لی مجلس له منظو ر ی څخه و ر وسته ئی تر اجرا لاند ی نیسی .

۳۵- ددولت دټولو دائرو دمالی عملیاتو دمربوطی احصائیی او دمعلوماتو داخیستلو او ر ا ټولو لو ، خفظ او مر ا قبت او د

۳۳ - تادیه یك مصرف متعلق به بودجه که ازطرف محاسبین تحت اجرا قرار داده می‌شود باید مستند به امر اعطاً بوده و تدقیقات محاسبین ، طوری عمومی شامل اجزای آتی میباشد :-

الف : مصر ف در حد ود صلاحیت آمر اعطا باشد .

ب : مصرف به فصول ومواد بودجه وتخصیصا ت ، مطابقت داشته باشد .

ج : اوراق واسناد آن، مکمل باشد

د : مصرف به قوانین و نظا مات و مقررا ت موافقت داشته باشد

ح :هویت صاحبان استحقاق، بروی اسناد ثابت با شد.

۳٤-وزیر مالیه،سیستم محاسبه و کنترول قبل از ا جرا را، بدوایر دولت طرح تثبیت و معر فی نموده و آمر دوایر آنرا تحت اجرا خواهند گرفت و به منظور تاسیس سیستم محا سبه ترتیب راپور و اصلاحا ت امور حسابی دوایر دولت ، تعلیمات نامه های علیحده ترتیب و بعد از منظوری مجلس عا لی وزراء ، در معر ض اجرا میگذارد .

۳۵- حفظ و مراقبت اخذ وجمع آوری معلومات واحصائیه های مربوط عملیات مالی ، کلیه دوایر دولت، ونشر اطلاعات

اطلاعاتو نشر - ددولت دمالی اجراآتو نتایج په کلی صورت د مالیی د وزیر په صلاحیت کښی دی .

۳۵- دخزائنو لوی مدیردد ولت د ټولووجوهودور کړی په خصوص کښی دمالیی دوزیر په مقابل کښی مسئول دی - دخزانی دور کړی څانګی دهریوولایت په مرکز او ددولت په هره دائره کښی موجو دې دی اوپه محالاتو کښی د مالیی دوزیر په منظوری تاسیس کېدای شی.

د خزانی د ور کړی د څانګو او د نمایندګیو آمرین به دخزائنو لوی مدیریت ته مسئولیت ولری .

۳۷-ددولت له خزانو څخه به دوجوهو ور کړه د هغو لوائحو او مقرراتو سره سمه وی چه د مالیی دوزیر په ذریعه پیشنهاد اود وزیرانو له عالی مجلس څخه تصویب شوی وی

۳۸- دبودجی دحساب فیصله دقطعی حساب په اساس کېږی ، قطعی حساب په یوشکل اوطرز دهغو دائرود آمریت له خواترتیبېږی . چه دمالیی دوزارت له خواتعیین اود وزیرانودعالی مجلس له خوتائید ېږی .

۳۹ - ددولت هره دائره ، دخپلی بودجی دمتعلق مصرف اوعوائد وقطعی حساب په دوونسخو کښی ترتیب کړی

نتایج اجراآت مالی دولت، بصورت کلی بصلاحیت وزیر مالیه است.

۳٦ - مدیر عمومیء خزائن ، در مورد پرداخت تمامی وجوه دولت به مقابل وزیرمالیه مسئول می باشد ، شعبات تادیات خزانه ، در مرکز هریك ازولایات ، و هریك ازدوایردولت، موجودبوده، و درمحالات ، بمنظوریء وزیر مالیه تأسیس شده میتواند . آمرین شعبات ، و نمایندگی های تادیات خزانه، نزدمدیریت عمومی خزائن ،مسئولیت خواهندداشت.

۳۷ - پرداخت وجوه ، ازخزاین دولت، برطبق لوایح و مقرراتی خواهد بود ، که توسط وزیر مالیه ،پیشنهاد، و ازمجلس عالی وزراء، تصویب شده باشد.

۳۸- فیصلهٔ حساب بودجه ،باساس حساب قطعیه صورت میگیرد حساب قطعیه بشکل وطرزی ازطرف آمرین دوایر، ترتیب می شود ، که از طرف وزارت مالیه تعیین ، واز طرف مجلس عالی وزرأ تائید میگردد .

۳۹ - هریك ازدوایردولت ، حساب قطعی مصرف ، وعوایدمتعلق به بودجهٔ خودرا ، بدونسخه ترتیب ویك نسخه را

او یوه نسخه ئی دمالی کال له آخره تر دري میاشتو پوری د مالیی وزارت ته وسپاری همدارنگه دمالی وزارت ددولت دمصارفاتو او عوائدو قطعی حساب ، سره دخزائنو له عمومی حسابه دهری دائری دقطعی حساب داخیستلو له نهمی شخه تر دریو میاشتو پوری یعنی دمالی کال له ختم نه وروسته حاضره وی یو نقل ئی دصدارت مقام ته او یو نقل ئی ملی شوری ته وړاندی کوی .

خلورم فصل : -

دحساب دوروستنی تفتیش متعلق احکام

۴۰- په عظمی صدارت کښی دحسابی تفتیش آمریت دمحاسباتو دیوان دریاست په نامه دمحاسباتو دیوان درئیس تر نظارت لاندی تاسیس او تشکیلیږی -

دمحاسباتو دیوان رئیس دصدر اعظم په انتخاب مقرر او ددولت دائرو او تصدیو دحسابی تفتیش دپروگرامو دپرمخ بیولو مسئولدی اوله هغی تعلیماتنامی سره سم چه دوزیرانو دمجلس په منظوری رسیدلی وی اجراآت کوی .

۴۱- دحساب بعدی تفتیش د حسابی اجراآتو په محل کښی کیږی.

ددفترونو ټول اسناد او راپورونه دهغو د ترتیب په محل کښی د عظمی صدارت از اخر سنه مالی ، الی مدت سه ماه ، بوزارت مالیه می سپارد . همچنان وزارت مالیه ، حساب قطعیهٔ مصارفات ، وعوائد دولت را باحساب عمومی خزائن، از تاریخ اخذ حساب قطعیه هریك ازدوایر ، الی مدت سه ماه ، یعنی شش ماه بعد ، ازختم سال مالی ، حاضر نموده یك نقل آنرا بمقام صدارت ، ویك نقل آنرا ، بشورای ملی تقدیم می نماید .

فصل چهارم:-

احکام متعلق به تفتیش بعدی حساب

۴۰-درصدارت عظمی، آمریت تفتیش حسابی ، بنام ریاست دیوان محاسبات ، تحت نظارت رئیس دیوان محاسبات تأسیس وتشکیل می شود . رئیس دیوان محاسبات با انتخاب صدر اعظم مقرر ومسئول پیشبرد پروگرامهای تفتیش حسابی دوایر وتصدی های دولت بوده ، وطبق تعلیمات نامهٔ که بمنظوری مجلس وزراء رسیده باشد ، اجراآت می نماید .

۴۱ - تفتیش بعدی حساب ، درمحل اجراآت حسابی ، صورت میگیرد . کلیه اسناد دفاتر ، وراپورهادر محل ترتیب آن ، الی انجام تفتیش بعدی دیوان محاسبات صدارت عظمی باقی می ماند .

دمحاسباتو ددیوان دبعدی تفتیش ترختم پوری باقی پاتی کیږی .

دا پول دولتی پانې دهغومقرراتوپه اساس چه د دیوان محاسبات او د مالیی دوزارت له خوا طرح اودوزیرانودعالی مجلس له خواتصویب اودملی شوری په منظوری رسیدلی وی ، تفتیش حفظ یا تلفیږی . دولت دهرې دائری د حساب بعدی تفتیش دعظمی صدارت د مقام له اوامروسره سم په هروخت اوزمان کښی کیدای شی .

٤٢-هغه حسابی تفتیش چه دمحاسباتو د دیوان ،دمسئولو مفتشینو له خوا شوی وی او دمحاسباتوددیوان دریاست قناعت وربانندی راغلی وی-د حساباتودتصفیی- دمسئولیت د تثبیت ، دمسئولومامورینود فراغت د پاره موثر او قانونی اساس بلل کیږی .

٤٣- که چیری دیو حساب د تفتیش په ترڅ کښی کوم جرم ولیدشی ، نو هغه وخت همغه برخه حساب له نورو حسابو څخه جلا کیږی او د تعقیب په غرض مربوطې دائری ته سپارل کیږی.اوهغه حکم چه په دې مورد کښی له محکمی څخه صادریږی، دحساب له نقطه نظره دحساب د تدقیق او تفتیش مانع کیدای نشی.

اینچنین اوراق دولتی ، باساس مقرراتیکه ازطرف دیوان محاسبات ووزارت مالیه طرح ، و ازجانب مجلس عالی وزرأ ، تصویب وبمنظوری شورای ملی رسیده باشد -تفتیش، حفظ یاتلف می گردد .

تفتیش بعدی حساب هریك از دوایر دولت ، طبق اوامر مقام صدارت عظمی ، در هر وقت وزمان صورت گرفته می تواند .

٤٢ - تفتیش حسابی که از طرف مفتشین مسئول دیوان محاسبات بعمل آمده باشد ، وطرف قناعت ریاست دیوان محاسبات واقع شده باشد ، برای تصفیهٔ حسابات ، تثبیت مسئولیت ، وفراغت مامورین مسئول اساس مؤثر ، وقانونی محسوب می شود .

٤٣ هرگاه درضمن تفتیش یك حساب ، کدام جرمی بملاحظه برسد ، آنوقت همان قسمت حساب ، ازدیگر حسابات تفریق گردیده ، بغرض تعقیب بدایرهٔ مربوطه تودیع می شود ، وحکمی که در این مورد ، از محکمه صادر می شود ، ازنقطهٔ نظر حساب ، مانع تدقیق وتفتیش حساب ، شده نمی تواند .

پنځم فصل :-

ددې قانون تعمیل او د اجراء نېټه :-

٤٤ - هغه مختلف مواد چه په دې قانون کښې ذکر شوي دي د ۱۳۳۸ د میزان له لمړۍ نیټې د اجراء وړدي.

٤٥- دا قانون هغه تیر قوانین چه په بودجوي او حسابي موضوع پورې مربوط دي فسخ کوي او د دولت په ټولو دوائر و تطبیق کېږي .

د دولت د نورو موضوعه اصولنامو په جمله کښې د دې اصولنامې داخلول منظور وو

نېټه: د ۱۳۳۹ لمریز کال د جدي د ٦ د ۱۳۸۰ قمري کال د رجب المرجب له ۹ سره سم .

فصل پنجم :-

تعمیل و تاریخ اجرای این قانون

٤٤ - مواد مختلفه ایکه در این قانون ذکر شده ، از تاریخ اول میزان ۱۳۳۸ مرعی الاجراء است.

٤٥ - این قانون قوانین گذشته را که مربوط بموضوع بودجوی و حسابی بوده ، فسخ می نماید و به تمام دوایر دولت تطبیق می شود.

ادخال اصولنامهٔ هذا را در جمله سایر اصولنامه های موضوعه دولت منظور می نمائیم.

مورخه ٦ برج جدی ۱۳۳۹ شمسی مطابق ۹ ماه رجب المرجب ۱۳۸۰ قمری .

دولتی مطبعه